

Nyt sprogvurderingsredskab til børnehaveklassen

Vejledning til den digitale udgave.

Første afprøvning, februar 2023



Baggrund for afprøvningen

Vi har af Børne- og Undervisningsministeriet fået til opgave at udvikle et forbedret nationalt sprogvurderingsredskab i børnehaveklassen. Denne opgave udspringer af en politisk aftale fra oktober 2021 om det fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem i folkeskolen. Det nye sprogvurderingsredskab bliver obligatorisk for alle folkeskoler at anvende fra 2024/25.

Det nye sprogvurderingsredskab skal kunne:

- give en systematisk og ensartet vurdering af elever overalt i landet
- understøtte sprogarbejde i overgangene mellem dagtilbud, børnehaveklasse og 1. klasse.
- identificere sproglige udfordringer hos eleverne i børnehaveklassen
- styrke det pædagogiske personales forudsætninger for at undervise differentieret med udgangspunkt i Fælles Mål for børnehaveklassen.

Alle folkeskoler med børnehaveklasse er inviteret til at bidrage til udviklingen af det nye sprogvurderingsredskab ved at afprøve og gøre sig erfaringer med det nye sprogvurderingsredskab.

Mere end 300 folkeskoler har meldt sig til.

Dette er den første afprøvning, og der bliver gennemført yderligere to afprøvninger i henholdsvis efteråret 2023 og i starten af 2024.

Efter afprøvningen modtager I et spørgeskema om jeres erfaringer med sprogvurderingen. Så skriv endelig ned undervejs, hvis der er noget, I synes, vi skal være opmærksomme på – ros, ris, problemer, forbedringsforslag osv.

Tak fordi I vil deltage i afprøvningen og bidrage til at sikre, at det nye sprogvurderingsredskab bliver så godt som muligt.

Med venlig hilsen

TrygFondens Børneforskningscenter og Epinion

Afprøvning af den digitale version

De tilmeldte skoler og klasser vælger selv, om de vil afprøve sprogvurderingsredskabet i en digital eller en papirbaseret version.

Dette er vejledningen til den digitale udgave. Den beskriver:

- Sprogvurderingsredskabet: Indhold, digital sprogvurdering og demotest
- Forberedelse og gennemførelse af sprogvurderingen
- Resultater af sprogvurderingen

1.0 Indhold i det nye sprogvurderingsredskab

Det nye sprogvurderingsredskab består af fire deltest. De er udvalgt fordi, de kan vurdere talesproglige og før-skriftlige kompetencer hos eleverne, som har stor betydning for deres sproglige udvikling nu og her og for deres læring på sigt.

De fire deltest er:

- Ordforråd
- Bogstavkendskab
- Sætningsforståelse
- Forlyd

Hver deltest består af mellem 14 og 28 opgaver. Der er både lette, svære og middelsvære opgaver. Det er fordi, hver deltest skal kunne give en præcis og valid vurdering af sproglige kompetencer hos alle elever, både dem med meget stærke og meget svage sproglige kompetencer.

Efter selve sprogvurderingen er der seks korte spørgsmål til eleverne om deres oplevelse med at besvare den digitale sprogvurdering - var det sjovt, kedeligt, spændende osv.

For at gennemføre sprogvurderingen, skal du bruge de link som du finder i fremsendelsesmailen til skolens kontaktperson.

Den digitale sprogvurdering

I den digitale version af sprogvurderingen er alle opgaver digitale. Det vil sige, at alle opgaver bliver vist og læst højt for eleverne digitalt, og de besvarer dem på deres digitale enhed.

Alle elever skal derfor have:

- Computer, tablet eller anden velegnet digital enhed.
- Høretelefoner med god lyd, så eleverne kan høre opgaverne uden at forstyrre hinanden.

Det er en fordel, hvis alle elevernes enheder er klargjort, før eleverne kommer ind i lokalet.

På den måde er eleverne logget på, og sprogvurderingen kan gå i gang, når du giver dem besked om det. Herfra kan eleverne besvare i hvert deres tempo.

Demotest

Der er udviklet en digital demotest med eksempler på de opgaver, eleverne møder i sprogvurderingen. Der er to demoopgaver til hver deltest.

Demotesten kan gennemgås sammen med eleverne før sprogvurderingen, så de ved, hvad opgaverne går ud på. Den kan også bruges i de fagprofessionelles forberedelse og som led i informationen til elevernes forældre. Elever og forældre må gerne lave opgaverne sammen derhjemme. Demotesten kræver, at man logger på med UNI-login.

[Link til demotest](#)

2.0 Forberedelse og gennemførelse af den digitale sprogvurdering

Den enkelte skole bestemmer, hvem der skal gennemføre sprogvurderingen. Det kan for eksempel være børnehaveklasseleder/lærer, en pædagogisk leder, en læsevejleder eller en logopæd.

Selve sprogvurderingen er designet til, at den kan gennemføres for hele klassen på cirka 20-30 minutter. Men du anbefales afsætte en hel lektion, så besvarelsen ikke bliver stresset. Hvis der er elever, som ikke har gennemført sprogvurderingen, når tiden er gået, kan du blot afslutte sprogvurderingen.

Når I gennemfører sprogvurderingen, er der en række forhold, som I skal være opmærksomme på. De ting, som vedrører kontakten til børnene og rammer om sprogvurderingen har dog overvejende karakter af gode råd. For det er jer, som kender børnene og kan bruge jeres faglige vurdering til at imødekomme deres reaktioner og behov samtidig med, at I følger vejledningen i, hvordan sprogvurderingen skal gennemføres, så den giver et retvisende billede af børnenes sproglige kompetencer.

Gode råd til lokale:

- Sprogvurderingen kan foregå i et klasselokale eller et tilsvarende lokale.
- Eleverne skal sidde, så de kan arbejde så uforstyrret som muligt.
- Det kan være en fordel at dele klassen op og gennemføre sprogvurderingen to gange, så børnene kan sidde med god afstand imellem sig.

Sådan forbereder du sprogvurderingen

- Læs vejledningen omhyggeligt og prøv demotesten.
- Sæt dig godt ind i opgavetyperne i alle deltest, så du ved, hvad de går ud på, og hvordan man besvarer dem.
- Ønsker du at se alle opgaver i sprogvurderingen, er det muligt ved at hente svarark og sprogvurderingsskema til papirversionen af sprogvurderingen.
- Log elevernes tablet/computer på sprogvurderingen og læg dem klar på deres pladser, før eleverne kommer ind i lokalet, og sprogvurderingen går i gang.

Sådan klargør du elevens enhed til sprogvurderingen

- Åbn linket til digital sprogvurdering fra elevens enhed. Linket findes i fremsendelsesmailen, der er sendt til skolens kontaktperson.
- Sørg for at have en opdateret elevliste med oplysninger om fødselsdato og køn, fx fra CPR-nummer. Log på med dit eget UNI-login.
- Indtast elevens oplysninger: Skole, klasse, køn, alder (fødselsmåned og fødselsår) og modersmål samt evt. elevidentifikation hvis du/I ønsker adgang til elevens resultater. Det kan være i form af elevens navn, initialer eller lignende.
- lægge enheden klar på elevens plads.

Gode råd til kontakt til børnegruppen:

- Det er vigtigt at etablere en god og afslappet stemning i klassen. Giv eleverne tid til at indstille sig på opgaven, inden de begynder besvarelsen.
- Brug dit kendskab til børnene til at overveje, hvordan du placerer dem i forhold til hinanden, så de har gode muligheder for at koncentrere sig om sprogvurderingen. Det er vigtig at eleverne svare så koncentreret som muligt, for registrering af svartiden indgår som en vigtig del af afprøvningen.
- Tal med eleverne om, at de skal gøre sig umage og gøre det så godt de kan. Det er ikke en konkurrence, og det handler ikke om at blive først færdige. Så de skal ikke holde øje med, hvad deres kammerater gør, men arbejde omhyggeligt med deres egne opgaver.
- Aftal på forhånd med eleverne, hvad de skal gøre, hvis de bliver færdige før de andre. Må de gå ud, eller skal de blive siddende og tegne eller kigge i en bog?
- Hvis enkelte børn har brug for det, kan du give dem en pause undervejs.

Sådan gennemfører du sprogvurderingen

For at opnå et så pålideligt resultat som muligt anbefaler vi at sprogvurderingen gennemføres således:

- Før sprogvurderingen går i gang, skal du gennemgå demoopgaverne fra demotesten med eleverne, så de forstår, hvad opgaverne går ud på. Det gøres lettest ved at vise demotesten på et whiteboard eller lignende. Men du kan også printe demoopgaverne eller lave dem til slides.
- Fortæl eleverne, at når sprogvurderingen går i gang, starter hver deltest med at vise et eksempel (en af demoopgaverne), så eleverne ved, hvad de næste opgaver går ud på. Her skal eleven ikke gøre andet end at lytte og trykke pil frem, når eleven er klar til at gå i gang.
- Fortæl eleverne, at der vil være nogle opgaver, som de synes er svære, og hvor de er i tvivl om svaret. Her skal de alligevel prøve at komme med deres bedste gæt.
- Fortæl eleverne, at de altid kan ændre deres svar ved at gå tilbage markere det billede, som de mener, er det rigtige svar.
- Du må gerne hjælpe eleverne, hvis det tekniske driller, eller hvis de ikke forstår, hvad opgaven går ud på. Men du må ikke hjælpe dem med at løse opgaven, for så giver sprogvurderingen ikke give et retvisende billede af elevens sproglige kompetencer.
- Prøv at skabe en positiv og engageret stemning undervejs. For eksempel ved at smile og nikke opmuntrende til eleverne.

3.0 Resultater af sprogvurderingen

Hvis skolen ønsker det, kan I få videregivet resultater af sprogvurderingen i form af feedback på elev- og klasseniveau.

Resultaterne af sprogvurderingen er til rådighed et par uger efter, at alle tilmeldte skoler har gennemført afprøvningen.

Der beregnes resultater for hver enkelt elev og for klassens gennemsnitlige resultat, både for hver deltest og for det samlede resultat.

Hvis I ønsker resultater for den enkelte elev, skal I markere det ved at indtaste elevidentifikation (f.eks. fornavn eller initialer), når I gør elevens digitale enhed klar til sprogvurderingen.

Skolen har selv dataansvar og bestemmer selv, hvordan resultaterne kan anvendes pædagogisk bedst muligt, på linje med andre evalueringsresultater.